

Voorzitter

van werkzaamheden hebt aangemeld voor het aanvragen van een spoeddebat. U weet dat de regel voor het aanvragen van een brief luidt dat dit gewoon in de commissie moet plaatsvinden. Daarover hebben wij uitvoerig gesproken in de commissie voor de Werkwijze omdat hier anders voortdurend brieven worden aangevraagd. Daar wilden wij van af.

De heer **Van der Ham** (D66): Ik vraag de brief van drie bewindspersonen. Ik meen dat de regel ...

De **voorzitter**: Neen. U moet beter opletten. Dat is toch echt veranderd.

De heer **Van der Ham** (D66): Dan vraag ik hierover een spoeddebat aan.

De **voorzitter**: Dat vind ik echt flauw.

De heer **Van der Ham** (D66): Ja, ik vind het ook een beetje flauw.

De heer **Remkes** (VVD): Ik steun de voorzitter. Inhoudelijk ben ik het met de heer Van der Ham eens, maar procedureel steun ik de voorzitter hierin.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Ham, ik vraag u vriendelijk om dit verzoek in de commissie te doen.

De heer **Van der Ham** (D66): Vanzelfsprekend, voorzitter, als dat is wat u wilt. U smooit helaas het debat.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Ferrier.

Mevrouw **Ferrier** (CDA): Voorzitter. Ik verzoek u, de stemmingen over de moties die zijn ingediend tijdens het VAO begrotingssteun met één week uit te stellen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat geen der leden hier bezwaar tegen heeft. Wij zullen deze stemmingen met één week uitstellen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Gemeentewet, het Wetboek van Strafvordering en het Wetboek van Strafrecht ter regeling van de bevoegdheid van de burgemeester en de bevoegdheid van de officier van justitie tot het treffen van maatregelen ter bestrijding van voetbalvandalisme, ernstige overlast of ernstig belastend gedrag jegens personen of goederen (maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast) (31467)**, en over:

- de motie-Kuiken c.s. over verbetering van de rechtsbescherming (31467, nr. 17);
- de motie-Çörüz over onderzoek naar een thuisblijfplicht (31467, nr. 18);
- de motie-De Wit over strafbaarstelling van voetbalgerelateerde misdrijven (31467, nr. 19);
- de motie-Ouwehand over een analyse van het huidige instrumentarium op het gebied van handhaving van de openbare orde (31467, nr. 20);
- de motie-Ouwehand over het intrekken van het voornemen om bepaalde bevolkingsgroepen of

organisaties een expliciete verklaring te vragen om zich aan de wet te houden (31467, nr. 21).

(Zie vergadering van 18 maart 2009.)

De **voorzitter**: De motie-Ouwehand (31467, nr. 20) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het combineren van preventieve, vrijheidsbepalende maatregelen in grote mate inbreuk kan maken op de grondrechten van burgers;

constaterende dat het rapport "Bestuur, recht en veiligheid" signaleert dat in de praktijk verschillende combinaties van bevoegdheden kunnen worden aangetroffen;

constaterende dat dit rapport eveneens stelt dat er geen of weinig zicht is op de inhoudelijke en juridische effecten bij de inzet van combinatie van bevoegdheden en dat ten aanzien van de inbreuk op grondrechten van burgers niet specifiek is gekeken naar de vraag hoe dat plaatsvindt bij een combinatie van bevoegdheden;

verzoekt de regering, een analyse te laten verrichten naar de reikwijdte en effectiviteit van het huidige instrumentarium op het gebied van handhaving van de openbare orde;

verzoekt de regering, niet eerder over te gaan tot het voorstellen van nieuwe maatregelen tot deze analyse is verricht,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 24 (31467).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt het amendement-Kuiken (stuk nr. 15, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement het andere op stuk nr. 15 voorkomende amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-De Wit (stuk nr. 22, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de

Voorzitter

aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 22 voorkomende gewijzigde amendement als aangenomen kan worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Çörüz (stuk nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Griffith (stuk nr. 14).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-De Wit (stuk nr. 9).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, D66, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Çörüz (stuk nr. 11).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Zijlstra c.s. (stuk nr. 23, II).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit gewijzigde amendement de overige op stuk nr. 23 voorkomende gewijzigde amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Çörüz (stuk nr. 16).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Çörüz (stuk nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit amendement hebben

gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Voorzitter. Bij de plenaire behandeling van deze wet is een aantal verstrekkende amendementen ingediend. Deze amendementen zijn aangenomen. De wet is daarmee sterk uitgebreid. Ik wijs bijvoorbeeld op het amendement-Zijlstra, waarmee een heel nieuwe categorie van voorbereidingshandelingen strafbaar wordt gesteld. Daarover heeft de Raad van State niet kunnen adviseren. Ook het amendement-Kuiken, waardoor een avondklok voor jongeren wordt ingesteld, gaat ver. Wat mijn fractie betreft, gaat dit veel te ver. De burgemeester kan zich bij burgemeestersbevel direct gaan bemoeien met de opvoeding van de kinderen. De ouders zijn zelfs strafbaar bij overtreding van de avondklok. Die bevoegdheid is echt te zwaar voor een maatregel van een burgemeester in verband met de openbare orde. Mijn fractie ziet zich daarom genoodzaakt om tegen deze wet te stemmen. Dat vinden wij jammer, want wij hadden deze wet, waarmee een aantal problemen zou worden aangepakt, graag gesteund.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van de amendementen-Kuiken (stuk nrs. 15, I en II), de gewijzigde amendementen-De Wit (stuk nrs. 22, I en II), het amendement-De Wit (stuk nr. 9), het amendement-Çörüz (stuk nr. 11), de gewijzigde amendementen-Zijlstra c.s. (stuk nrs. 23, I tot en met III) en het amendement- Çörüz (stuk nr. 12).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt de motie-Kuiken c.s. (31467, nr. 17).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Çörüz (31467, nr. 18).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Wit (31467, nr. 19).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

In stemming komt de gewijzigde motie-Ouwehand (31467, nr. 24).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Ouwehand (31467, nr. 21).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van het verslag van een algemeen overleg over **begrotingsexperimenten en aanverwante onderwerpen (31865, nr. 2)**, te weten:

- de motie-Mastwijk over een evaluatie van de pilot BLS (31865, nr. 3);
- de motie-Irrgang/Bashir over onderwerpen en publicatiemomenten van de beleidsdoorlichtingen (31865, nr. 4).

(Zie vergadering van 31 maart 2009.)

In stemming komt de motie-Mastwijk (31865, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Irrgang/Bashir (31865, nr. 4).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over **kinderbijslagfraude**, te weten:

- de motie-Fritsma/Verdonk over het niet uitkeren van kinderbijslag ten behoeve van in Marokko en Turkije verblijvende kinderen (17050, nr. 370);
- de motie-Fritsma/Verdonk over strafrechtelijke vervolging van degene die fraude pleegt met kinderbijslag (17050, nr. 371);
- de motie-Karabulut over handhavingsonderzoeken in Turkije en Marokko (17050, nr. 372);
- de motie-Blok over het stopzetten van de export van kinderbijslag en andere kinderregelingen naar niet-EU-landen (17050, nr. 373);
- de motie-Sterk/Blok over een einde maken aan de exporteerbaarheid van kinderbijslag (17050, nr. 374);
- de motie-Sterk over hogere sancties voor fraude met kinderbijslag (17050, nr. 375);
- de motie-Voordewind/Karabulut over een plicht voor ouders om het recht op kinderbijslag voor uitwonende kinderen in het buitenland aan te tonen (17050, nr. 376);
- de motie-Bouchibti c.s. over een onderzoek naar de export van kinderbijslag naar niet-EU-lidstaten (17050, nr. 377);
- de motie-Van der Vlies over het aanpassen van de hoogte van de kinderbijslag aan het prijspeil van het land waar het kind verblijft (17050, nr. 378).

(Zie vergadering van 31 maart 2009.)

De **voorzitter**: De motie-Sterk (17050, nr. 375) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat men voor minstens € 10.000 heeft moeten frauderen alvorens overgegaan kan worden tot strafrechtelijke vervolging;

overwegende dat men dus negen jaar lang voor een kind ouder dan twaalf jaar kinderbijslag kan ontvangen zonder strafrechtelijke vervolging;

verzoekt de regering om in voorkomende gevallen hogere sancties voor fraude met kinderbijslag in een eerder stadium mogelijk te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 379 (17050).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt de motie-Fritsma/Verdonk (17050, nr. 370).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma/Verdonk (17050, nr. 371).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Karabulut (17050, nr. 372).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Het woord is aan mevrouw Karabulut.

Mevrouw **Karabulut** (SP): Dank u wel, voorzitter. Nu mijn motie is aangenomen, wil ik graag weten wanneer wij de gevraagde onderzoeken kunnen ontvangen.

De **voorzitter**: Wij zullen het stenogram van dit gedeelte van de vergadering doorgeleiden naar het kabinet.

In stemming komt de motie-Blok (17050, nr. 373).

Voorzitter

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sterk/Blok (17050, nr. 374).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Sterk (17050, nr. 379).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze gewijzigde motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Voordewind/Karabulut (17050, nr. 376).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Bouchibti c.s. (17050, nr. 377).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Vlies (17050, nr. 378).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de VVD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en van de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen in verband met de inning van partneralimentatie (31575)**, en over:

- de motie-Timmer c.s. over een evaluatie van de Wet landelijk bureau inning onderhoudsbijdragen (31575, nr. 8).

(Zie vergadering van 31 maart 2009.)

De **voorzitter**: De motie-Timmer c.s. (31575, nr. 8) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

concluderende dat niet op voorhand kan worden vastgesteld wat het effect van de bemiddeling, dan wel het innen van partneralimentatie door het LBIO op het betaalgedrag van de alimentatieplichtige is;

van mening dat een gunstig effect ten aanzien van de bereidheid om te betalen één van de voorwaarden voor het wetslagen van dit wetsvoorstel moet zijn;

verzoekt de regering, drie jaar na het inwerking treden van dit wetsvoorstel deze wet in al zijn facetten te evalueren, waaronder ook het effect van deze wet op de WWB, en de resultaten van deze evaluatie daarvan naar de Kamer te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 10 (31575).

Ik stel vast dat wij hierover nu kunnen stemmen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Timmer c.s. (31575, nr. 10).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de behandeling van het verslag van een algemeen overleg over **het Deltaplan inburgering (31143, nr. 143)**, te weten:

- de motie-De Krom over stoppen met aanbieden van gescheiden inburgeringscursussen (31143, nr. 43);
- de motie-Karabulut over de uitvoeringskosten van de inburgeringsvoorzieningen (31143, nr. 44);
- de motie-Karabulut over kwaliteitseisen en toezicht voor inburgeringsonderwijs (31143, nr. 45);
- de motie-Fritsma over beëindigen van gescheiden inburgeren (31143, nr. 46);
- de motie-Fritsma over een inburgeringscursus voor burgemeester en wethouders van Utrecht (31143, nr. 47);
- de motie-Van Toorenborg/De Krom over de eigen bijdrage van verplichte inburgeraars (31143, nr. 48);
- de motie-Van Toorenborg over verplicht aanbieden van een taal cursus (31143, nr. 49);
- de motie-Dijsselbloem over de termijn voor de ontheffing van de inburgeringsplicht (31143, nr. 50);
- de motie-Dijsselbloem over gelijkstellen van de vrijstellingstoets en het inburgeringsexamen (31143, nr. 51).

Voorzitter

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: De motie-Karabulut (31143, nr. 44) is in die zin gewijzigd dat zij thans is ondertekend door de leden Karabulut en De Krom. Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 53 (31143).

De motie-Dijsselbloem (31143, nr. 50) is in die zin gewijzigd dat zij thans luidt:

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat op basis van artikel 31 van de Wet inburgering het college ontheffing verleent van de inburgeringsplicht, indien het college op grond van door de inburgeringsplichtige aantoonbaar geleverde inspanningen tot het oordeel komt dat het voor hem redelijkerwijs niet mogelijk is, het inburgeringsexamen te behalen;

constaterende dat in artikel 5.5 van het Besluit inburgering wordt gesteld dat deze ontheffing niet eerder kan worden verleend dan zes maanden voor het verstrijken van de voor de inburgeringsplichtige geldende termijn, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de wet;

overwegende dat dit in de praktijk betekent dat in die gevallen waarbij een ontheffing gerechtvaardigd is, deze pas na drie jaar kan worden verleend;

overwegende dat dat in voorkomende gevallen een onnodig en onwenselijk lange termijn van onzekerheid betekent;

verzoekt de regering, de voor de ontheffing van de inburgeringsplicht gestelde termijn van zes maanden uit het Besluit inburgering dusdanig te wijzigen dat de gemeente een inburgeringsplichtige in een eerder stadium kan ontheffen van die inburgeringsplicht,

en gaat over tot de orde van de dag.

Naar mij blijkt, wordt de indiening van deze gewijzigde motie voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 54 (31143).

Ik stel vast dat wij nu over de gewijzigde moties kunnen stemmen.

Op verzoek van de heer Dijsselbloem stel ik voor, zijn motie (31143, nr. 51) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-De Krom (31143, nr. 43).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Karabulut/De Krom (31143, nr. 53).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie en de PVV voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Karabulut (31143, nr. 45).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma (31143, nr. 46).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Fritsma (31143, nr. 47).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PVV voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Toorenburg/De Krom (31143, nr. 48).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Toorenburg (31143, nr. 49).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de gewijzigde motie-Dijsselbloem (31143, nr. 54).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie en het CDA voor deze gewijzigde motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **het rookverbod in de horeca**, te weten:

- de motie-Agema over intrekken van het rookverbod in de horeca (22894, nr. 217);
- de motie-Zijlstra c.s. over normen voor de luchtkwaliteit in de horeca (22894, nr. 218).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Zijlstra stel ik

Voorzitter

voor, zijn motie (22894, nr. 218) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Agema (22894, nr. 217).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **Zeeuwse ziekenhuizen**, te weten:

- de motie-Van Gerven/Sap over het openhouden van de ziekenhuizen in Goes en Vlissingen (27295, nr. 138);
- de motie-Sap c.s. over afronding van het RIVM-onderzoek binnen twee maanden (27295, nr. 139);
- de motie-Van der Vlies c.s. over een klein volwaardig ziekenhuis op Walcheren (27295, nr. 140);
- de motie-Koşer Kaya over een expliciet antwoord op het samengaan van adviserende en besturende functies in de zorg (27295, nr. 143);
- de motie-Agema over het maximeren van het aantal bijbanen voor bestuurders in de zorgsector (27295, nr. 144).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van mevrouw Koşer Kaya stel ik voor, haar motie (27295, nr. 143) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Van Gerven/Sap (27295, nr. 138).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Sap c.s. (27295, nr. 139).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de ChristenUnie, de SGP, het CDA, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Van der Vlies c.s. (27295, nr. 140).

De **voorzitter**: Ik constateer dat deze motie met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt de motie-Agema (27295, nr. 144).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en het lid Verdonk voor deze

motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de interpellatie-Van Gerven over **700 ontslagen bij het medisch concern Orbis**, te weten:

- de motie-Van Gerven over garantstelling voor de lasten van de nieuwbouw van Orbis MC (31912, nr. 1);
- de motie-Van Gerven over de oproep aan de bestuurders van Orbis MC om een deel van hun salaris terug te geven (31912, nr. 2);
- de motie-Agema over een onderzoek van de Algemene Rekenkamer naar de investeringen in Orbis (31912, nr. 3).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

In stemming komt de motie-Van Gerven (31912, nr. 1).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (31912, nr. 2).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Agema (31912, nr. 3).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **uitvoering van Marokkaans overheidsbeleid**, te weten:

- de motie-De Krom over het niet opnemen van de dubbele nationaliteit in het GBA (27859, 31268, nr. 19);
- de motie-De Krom over de garantie dat informatie uit de GBA niet wordt verstrekt aan niet-Nederlandse overheidsinstellingen (27859, 31268, nr. 20);
- de motie-De Krom over een verbod op het gebruik van de Marokkaanse namenlijst door Nederlandse gemeenten (27859, 31268, nr. 21).

(Zie vergadering van 2 april 2009.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer De Krom stel ik voor, zijn motie (27859, 31268, nr. 19) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-De Krom (27859, 31268, nr. 20).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de

Voorzitter

aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-De Krom (27859, 31268, nr. 21).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten in verband met het bevorderen van de participatie van jonggehandicapten door werk en arbeidsondersteuning (31780).**

De algemene beraadslaging wordt geopend.

De heer **Blok** (VVD): Voorzitter. Vandaag krijgen 60 jongeren, dus tweeënhalve of drie schoolklassen, het stempel van levenslange arbeidsongeschiktheid. Gisteren kregen ook drie schoolklassen dat stempel en morgen krijgen dat er weer drie. Als het voorstel van minister Donner inderdaad wet wordt, zullen de komende jaren dag in dag uit drie schoolklassen het stempel van levenslange arbeidsongeschiktheid krijgen. De afgelopen jaren heeft de minister hierover wel eens bezorgde teksten uitgesproken en het leek erop dat hij het probleem echt wilde aanpakken. Ik meen dat de minister dat diep in zijn hart nog steeds wil, maar ja, een jaar geleden werd hij door Mariëtte Hamer teruggefloten. De wet die wij nu bespreken is eigenlijk ook niet de wet-Donner, maar de wet-Hamer. Het doel van de wet-Hamer bij het oplossen van grote problemen is helaas: de andere kant op kijken. Momenteel gaat het al om 160.000 mensen. Wanneer de groei met het huidige tempo doorgaat – dat zal het geval zijn als deze wet wordt aangenomen – worden dat er 400.000. Dat is de hele stad Den Haag of te wel één op de twintig jongeren in Nederland. Dat is echt een schrijnende situatie, een maatschappelijk drama.

Om dat drama aan te kunnen pakken, hebben wij natuurlijk een goede diagnose nodig. Die is ons aangeleverd in de vorm van rapporten en een hoorzitting. Een zeer belangrijk gegeven is dat de explosie van de Wajong zich pas de laatste jaren voordeed. In 2001 was de instroom in de Wajong 7000 jongeren per jaar. Dat zijn er veel, maar na 2001 verdubbelde dat aantal zich ineens. Het gaat nu om meer dan 15.000 jongeren per jaar. Dat komt niet doordat er sinds 2001 opeens twee keer zoveel mensen ziek zijn geworden. Inderdaad, de samenleving is complexer dan in het verleden, maar ook dat is zij niet sinds 2001. Die complexiteit neemt al tientallen jaren toe. De echte oorzaken liggen ergens anders.

Allereerst wijs er ik dan op dat ons bekend is dat de grote groei zich voordoet bij de psychische en de gedragsstoornis. De leerling die vroeger moeite had met

leren of die werd aangemerkt als stil, in zichzelf gekeerd of die juist heel druk was, krijgt nu het medische etiket van een stoornis uit het autistisch spectrum, PPD-NOS of ADHD. Natuurlijk, iedereen bij wie die diagnose wordt gesteld, mankeert iets. Die diagnose wordt niet voor niets gegeven, maar zij zorgt wel voor een extra handicap. Hoeveel ADHD'ers zijn toen de diagnose daarvoor nog niet bestond ondernemer of politicus geworden? Hoeveel mensen met een lichte autistische stoornis zijn computerprogrammeur? Dat ging echt gemakkelijker in de tijd waarin op deze mensen niet een medisch etiket werd geplakt.

Een tweede oorzaak is gelegen in het feit dat het onderwijs en specifiek het speciaal onderwijs te weinig gericht is op de arbeidsmarkt, de goede uitzonderingen niet te na, want die zijn er ook. Een derde oorzaak is gelegen in het feit dat gemeenten hebben ontdekt dat zij de kosten op grond van de Wet werk en bijstand kunnen drukken door mensen in plaats van voor de bijstand voor de Wajong te laten indiceren. De kosten komen dan niet meer voor rekening van gemeenten, maar het Rijk. Om te voorkomen dat dit drama in volle omvang voortduurt, moeten wij de drie oorzaken wegnemen en niet alleen de symptomen. Het voorstel van de minister betreft echter alleen de symptomen.

Natuurlijk vindt de VVD ook dat wij het de werkgevers gemakkelijker moeten maken om Wajong'ers in dienst te nemen. Een jaar geleden hebben wij daarover zelf een aantal voorstellen naar voren gebracht. De minister doet ook een aantal voorstellen. Ik heb daarover nog wat technische vragen, maar zijn voorstellen gaan de goede kant op. Dat is echter niet het echte probleem, want dat ligt in de spectaculaire groei van de instroom. Omdat de minister niet met concrete maatregelen komt, doe ik namens de VVD-fractie zeven concrete voorstellen.

Het eerste voorstel is dat de Wajong net als vroeger alleen een voorziening moet zijn voor mensen met een ernstige aandoening. Mensen die ernstig gehandicapt zijn, moeten altijd op de overheid kunnen rekenen. De keuring moet echter strenger worden. Stoornissen die acht of tien jaar geleden geen recht gaven op een levenslange uitkering, en daarmee op een levenslang stempel, moeten dat in 2009 ook niet doen.

Het tweede voorstel gaat over mensen die nu een Wajong-uitkering hebben. Zij zouden langs die lijn opnieuw beoordeeld moeten worden. Het gaat zoals gezegd om 170.000 mensen. Dat is een enorm aantal en zij worden met dit wetsvoorstel zo maar afgeschreven, terwijl wij uit onderzoek weten dat meer dan de helft geheel of gedeeltelijk op de arbeidsmarkt aan de slag zou kunnen en gewoon kan meedoen.

Het derde voorstel betreft het automatische recht op een uitkering vanaf de leeftijd van achttien jaar. Dat moet uit de Nederlandse wet en uit de hoofden van de mensen. Wat de VVD-fractie betreft is daarop één belangrijke uitzondering te maken: voor diegenen waarvan wij al op achttienjarige leeftijd kunnen vaststellen dat er sprake is van duurzame en volledige arbeidsongeschiktheid moet natuurlijk een uitkering beschikbaar zijn van 75% van het minimumloon met de bijbehorende begeleiding. Voor gezonde Nederlanders heeft de VVD echter al in haar verkiezingsprogramma aangegeven dat mensen onder de 27 geen uitkering behoren te krijgen. Er gaat iets onherstelbaar stuk in de samenleving wanneer mensen direct van school of zelfs zonder diploma en zonder ooit gewerkt te hebben toch